

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW
DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:- Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de leertijd
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Voorliggend Besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de leertijd regelt de modaliteiten volgens dewelke deze maatregel vanaf 1 januari aanstaande vorm zal krijgen.

Met het oog op het verzekeren van de continuïteit in het aanbod, wordt de maatregel overgenomen in zijn bestaande vorm.

Dit document regelt alle onderdelen van de leertijd die niet in andere regelgeving gevat zijn, met name

- de opleiding op zich met een theoretisch luik en een luik werkplekleren
- de manier waarop de SYNTRA vzw deze dienen neer te zetten,
- de financiering van de SYNTRA vzw,
- de voorwaarden waaraan de lesgevers moeten voldoen,
- de monitoring door VDAB
- en het toezicht door de Vlaamse Sociale Inspectie.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Werk en Sociale Economie

Beleidsveld: opleidingsbeleid/competentieversterking

Het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 verwijst op verschillende plaatsen naar de afschaffing van het agentschap SYNTRA Vlaanderen.

De VDAB, het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) en het Agentschap Innoveren en Ondernemen zullen elk – gerelateerd aan eigen bevoegdheden en opdrachten – een deel van de bevoegdheden van SYNTRA Vlaanderen overnemen.

Het ontwerpdecreet tot opheffing van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd Agentschap “Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen”, tot regeling van de taken en bevoegdheden en tot wijziging van de naam “Hermesfonds” van 19 juni 2020, stipuleert dat de bevoegdheid “leertijd” per 1 januari 2021 toegevoegd zal worden aan de bevoegdheden van VDAB.

Voorliggend voorontwerp van besluit betreffende de leertijd beschrijft de modaliteiten met betrekking tot uitvoering van de leertijd door VDAB vanaf 1 januari 2021.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het ontwerp werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/319 van 23 september 2020.

Op 28 juli 2020 verleende Inspectie Financiën een positief advies met enkele punctuele opmerkingen. Dit had 2 aanpassingen aan voorliggend voorontwerp van besluit tot gevolg:

- Artikel 9 en artikel 12 werden aangepast met de juiste verwijzing.
- Artikel 44 werd behouden daar dit artikel een aanpassing betreft van de wetgeving aan de realiteit van de huidige situatie binnen de Leertijd.
- De artikels 63, 66 en 67 werden behouden gezien deze artikels reeds verwijzen naar de wijziging die Onderwijs doorvoert aan het betreffende Besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting werd verleend op 21 september 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

- Voorliggend ontwerpbesluit regelt de modaliteiten volgens dewelke de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding (VDAB) de maatregel “de leertijd” vanaf 1/1/2021 zal vorm geven.

De leertijd is een bestaande maatregel die jongeren toelaat om een onderwijskwalificerend traject te lopen waarin werkplekleren centraal staat.

De leertijd vormt een alternatief voor die jongeren die de voorkeur geven aan leren op een leerwerkplek. Deze maatregel biedt hen de mogelijkheid om zo een onderwijskwalificatie te behalen.. Slaagt de leerling er niet in om een onderwijskwalificatie te behalen, dan wordt de leertijd omgezet naar een beroepskwalificerend traject. Op deze manier zien leerling hun kansen op doorstroom gevoeliger stijgen.

In de leertijd zal de jongere 4 dagen per week leren op de werkplek in een bedrijf, op een

reële werkvloer, bij een werkgever/ondernemer. Daarnaast volgt hij één dag per week opleiding in het opleidingscentrum (SYNTRA vzw). Deze lesdag wordt opgesplitst in een halve dag algemene vakken en een halve dag (theoretische) beroepskennis.

Een opleidingstraject kan maximum 3 cursusjaren bedragen.

De maatregel is zeer sterk gereguleerd en wordt gevat in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap;

- het besluit 24 oktober 2008 van de Vlaamse Regering houdende uitvoering van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap;
- het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen;
- het besluit van 8 juli 2016 van de Vlaamse Regering houdende uitvoering van het decreet van 10 juni 2016 tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen; (dit besluit zal nog dit jaar worden vervangen door een vernieuwde versie naar aanleiding van de opheffing van Syntra Vlaanderen);

De VDAB neemt de bevoegdheid over na het eerste semester van schooljaar 2020-2021. De maatregel wordt overgenomen in zijn huidige vorm, conform het bestaand regelgevend kader. Op deze manier wordt het aanbod ongewijzigd gecontinueerd en zullen lopende trajecten naadloos verdergezet kunnen worden.

Alle belanghebbenden - zowel leerlingen, de SYNTRA vzw als de ondernemers betrokken in dit verhaal – ondervinden op deze manier geen impact van de verschuiving van de bevoegdheid.

Om de situatie as is weer te geven, nemen we enkel die artikelen uit de bestaande regelgeving over die momenteel nog van toepassing zijn of die niet reeds in andere regelgeving zijn opgenomen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

art 1

Dit artikel bevat een overzicht van de definities die in dit Besluit zullen gehanteerd worden en hoeft geen verdere toelichting.

art 2 tot en met artikel 8

Artikelen 2 tot en met 8 regelen de praktijkopleiding in de leertijd welke integraal gevat wordt in het decreet leren en werken van 10 juli 2008.

Deze artikelen hoeven bijgevolg geen verdere toelichting.

art 9

Dit artikel regelt de theoretische vorming in de leertijd.

Om een studiebewijs onderwijs te kunnen uitreiken aan de leerling die zijn opleiding met succes beëindigde, worden voor het luik algemene vorming de door de Vlaamse Regering goedgekeurde leerplannen gevolgd.

art 10

De cursussen theoretische vorming gaan door bij de SYNTRA vzw en worden mondeling gegeven, fysiek of online..

Mits akkoord van de Raad van Bestuur van de VDAB kunnen andere didactische methodes ingezet worden.

Naar aanleiding van de coronacrisis deed de noodzaak zich voor om daar waar mogelijk te werken met ondermeer online lessen, met opdrachten die die via e-mail overgemaakt en opgevolgd werden... . Deze afwijkingen op de algemene regel werden voorgelegd aan de Raad van Bestuur van SYNTRA Vlaanderen en goedgekeurd. Gezien de theoretische vorming onderdeel uitmaakt van het onderwijskwalificerend luik van de leertijd, is rond de inzet van andere didactische methodes door SYNTRA Vlaanderen – in mei 2020 – afgestemd met Onderwijs.

VDAB zal bij eventuele gelijksoortige vragen in de toekomst eenzelfde werkwijze hanteren.

art 11

De inschaling van de leerling, het bepalen van de afstand tot de opleiding, gebeurt door de de leertrajectbegeleider van de SYNTRA vzw. Om te garanderen dat de inschaling op een uniforme wijze gebeurt door alle SYNTRA vzw, keurt de VDAB hiervoor een algemeen kader goed.

art 12

Het centrum maakt jaarlijks zijn centrumreglement op dat van toepassing zal zijn in het volgend schooljaar. Het centrumreglement omvat ondermeer – op transparante wijze - informatie over te verwachten persoonlijke bijdragen voor de leerlingen. Op deze manier zijn zowel de leerlingen als de ouders reeds bij de start van de opleiding op de hoogte van de te verwachten persoonlijke bijdragen.

De leerlingen in de leertijd betalen geen inschrijvingsgeld. De bijdragen waar hier naar verwezen wordt zijn bv bijdragen in het kader van een studiebezoek of klein lesmateriaal.

art 13– 15

Deze artikelen hoeven geen verdere toelichting.

art 16

De SYNTRA vzw maken elk jaar in de maand mei een kwalitatief en kwantitatief jaarplan op. Dit jaarplan dient ter goedkeuring voorgelegd te worden aan de Raad van Bestuur.

De voorwaarden waaraan een jaarplan moet voldoen, worden bepaald door de Raad van Bestuur.

art 17

Dit artikel hoeft geen verdere toelichting

art 18

Wanneer leerlingen kiezen voor zeer uitzonderlijke beroepen zoals bv hoefsmid of orgelbouwer, zal het voor het centrum niet altijd mogelijk zijn om de leerlingen van eenzelfde opleidingstraject of een groep van verwante opleidingstrajecten te groeperen voor de cursus beroepsgerichte vorming.

Om deze leerlingen de mogelijkheid te bieden het gewenste opleidingstraject alsnog aan te vatten voorzien we in de mogelijkheid om leerlingen te groeperen van niet-verwante opleidingstrajecten. Deze uitzondering wordt pas toegestaan na goedkeuring door de VDAB.

art 19 tot en met 20

Deze artikelen hoeven geen verdere toelichting

art 21

Wie een opleiding start tussen 15 april en 30 juni kan – mits positieve beslissing van de klassenraad – nog toegelaten worden tot de lessen en de eindevaluatie algemene en/of beroepsgerichte vorming. De klassenraad zal zijn beslissing baseren op door de leerling aangeleverde bewijsstukken.

De overstap naar een ander beroep – voor wie reeds een traject loopt in de leertijd – tussen 15 april en 30 juni is toegestaan. Gedurende het lopende schooljaar echter zal de leerling in kwestie de beroepsgerichte vorming van het vorig beroep blijven volgen en hiervoor worden geëvalueerd.

Voor leerlingen die niet meer toegelaten worden tot de opleiding en de lessen, zal de leertijd – gedurende de resterende periode van het schooljaar – integraal bestaan uit de werkplekcomponent.

art 22 tot en met art 24

Deze artikelen hoeven geen verdere toelichting

art 25

De SYNTRA vzw organiseert de algemene en beroepsgerichte vorming op een vooraf bepaalde cursusdag.

Op deze manier dient de leerling slechts één dag per week de verplaatsing naar de SYNTRA vzw maken. Indien de theoretische opleiding over meerdere dagen gespreid zou worden, zou de leerling zich op eenzelfde dag én moeten verplaatsen naar de SYNTRA vzw én naar de onderneming of werf.

Afwijkingen kunnen – in overleg met de SYNTRA vzw – toegestaan worden door VDAB.

art 26 tem art 28

Deze artikelen vergen geen verdere toelichting

art 29

Voor de praktijkopleiding in een onderneming kan opstarten, wordt door de leertrajectbegeleider, de leerling en de onderneming een opleidingsplan opgesteld. Dit omvat onder meer een overzicht van de te verwerven competenties (vaktechnisch en generiek) en de manier waarop deze competenties zullen aangeleerd en ingeoefend worden.

Verslagen en andere evaluatie-instrumenten - doorheen de volledige duurtijd van de opleiding opgesteld door de leertrajectbegeleider- worden steeds besproken met de ondernemer en leerling in kwestie.

Art 30

Dit artikel hoeft geen verdere toelichting.

Art 31

Naast de leerling of zijn wettelijke vertegenwoordiger zal ook de ondernemer de resultaten van de leerling na evaluatie ontvangen. Op deze manier kunnen alle betrokken partijen het vervolgentraject van de opleiding verder uitstippelen en kan de leervergoeding voor het volgende schooljaar correct bepaald worden.

Art 32 tot en met 36

Deze artikelen hoeven geen verdere toelichting.

Art 37

De effectieve betaling van de lesgevers in de leertijd wordt gewijzigd. Daar waar SYNTRA Vlaanderen tot 31 december zal optreden als derdebetalen voor de lesgevers, zullen de SYNTRA vzw deze per 1 januari integraal overnemen.

Art 38

Om de kwaliteit van competentieverwerving in de leertijd te waarborgen, worden een aantal voorwaarden gesteld aan de lesgevers die aangesteld zullen worden.

De SYNTRA vzw zullen er bij aanwerving van de lesgever algemene vakken en de lesgever beroepsgerichte vakken nauwgezet op toezien dat deze voldoet aan de voorwaarden zoals bepaald in dit artikel.

Slaagt de SYNTRA vzw er niet in om lesgevers te vinden die voldoen aan alle voorwaarden, dan kan hiervan afgeweken worden. In desbetreffend geval zal met de lesgever in kwestie een persoonlijk ontwikkeltraject besproken worden.

Art 39 tot en met 50 regelen de financiering van de leertijd

Art 39 tot en met 45

Deze artikelen hoeven geen toelichting.

Art 46

Er wordt een bijkomend budget voorzien voor extra ondersteuning in het kader van doelgroepenbeleid. Deze ondersteuning kan bestaan uit remediëring van achterstand in de algemene vorming, ondersteuning op de werkvloer, inzet van specifieke maatregelen zoals bv tolken Vlaamse gebarentaal...

De doelgroepen voor wie deze middelen ingezet kunnen worden, worden vastgelegd bij Ministerieel Besluit.

Art 47 tem 50

Deze artikelen hoeven geen verdere toelichting

Art 51 tot en met 59 regelen de monitoring die VDAB in het kader van de leertijd zal opnemen naast het toezicht door de Vlaamse Sociale Inspectie

Het toezicht op de leertijd is zeer sterk gereguleerd. Zo voert de Onderwijsinspectie toezicht uit op de leertijd als onderwijskwalificerend traject, overeenkomstig het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2016 betreffende het kwaliteitstoezicht op de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, wat de leertijd betreft. Tijdens de doorlichting van een centrum gaat de Onderwijsinspectie na of het centrum de onderwijsreglementering respecteert en of het centrum aan de kwaliteitsverwachtingen tegemoetkomt die opgenomen zijn in het referentiekader onderwijskwaliteit.

Daarnaast zal de Vlaamse Sociale Inspectie het toezicht uitoefenen op de aspecten van de leertijd die onder de regie van VDAB vallen, en dit overeenkomstig de bepalingen van het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004. (art 55 tem 57)

De concrete modaliteiten van dit toezicht zullen het voorwerp vormen van een samenwerkingsovereenkomst tussen VDAB en de Vlaamse Sociale Inspectie.

VDAB zal op zijn beurt instaan voor de eerstelijnsmonitoring en kwaliteitsbewaking. Er

wordt voorzien in een kwalitatieve opvolging van verschillende componenten die onderdeel uitmaken van de leertijd, in samenspraak met de SYNTRA vzw.

Art 51 tot en met art 59

Deze artikelen hoeven geen verdere toelichting.

Art 60 regelt het Bezwaar

Dit artikel hoeft geen verdere toelichting

Art 61 tot en met 65 regelen de wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 houdende uitvoering van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap

Art 61 tem 64

Deze artikelen hoeven geen verdere toelichting

Art. 65

Dit artikel regelt de aanpassing van het model van het “getuigschrift leertijd”. De evaluatie van de leerling in de leertijd zal vanaf schooljaar 2020-2021 gebaseerd worden op het verwerven van competenties. Om die reden zal het getuigschrift niet langer een graadvermelding (voldoende, ...) weergeven. Deze vermelding werd geschrapt.

Art 66 tot en met 71 regelen de wijzigingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 betreffende het kwaliteitstoezicht op de centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, wat de leertijd betreft.

Deze artikelen hoeven geen verdere toelichting

Art 72 tot en met 74 regelen de slotbepalingen

Deze artikelen hoeven geen verdere toelichting

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De overheveling van de bevoegdheid leertijd is naar verwachting budgetneutraal.

- De leertijd wordt bij de VDAB ingekanteld in zijn huidige vorm.
- De berekening van de subsidies – zowel wat de productie- als de effectiviteitssubsidie betreft – zal ook na 1 januari gebaseerd worden op de reeds door de Vlaamse Regering goedgekeurde en momenteel gehanteerde formules.
- Voor het doelgroepenbeleid wordt een vast bedrag van 250.000 euro voorzien, de helft van het totaalbudget dat SYNTRA Vlaanderen op dit moment inzet voor doelgroepenbeleid in het kader van de leertijd en de ondernemerschapstrajecten.
- De budgetten gekoppeld aan de leertijd volgen de maatregel.
- De leertijd zal als onderwijskwalificerend opleidingssysteem gesubsidieerd worden volgens het model van open end financiering. Op deze manier worden voor elke leerling die instroomt in het stelsel middelen gegenereerd.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Niet van toepassing

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Niet van toepassing

4. VERDER TRAJECT

Er wordt voorzien advies in te winnen bij de Vlaamse sociale partners (SERV en VLOR), de Vlaamse toezichtcommissie en de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de leertijd. ;

2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw en de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en de Vlaamse Rand

2.1. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) en Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) in te winnen;

2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst;

2.3. te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Dierenwelzijn en Sport en de Vlaamse Rand

Ben WEYTS